

SOUČINNOST V BOJI A OPERACI

Součinnost je nepřetržitým procesem a její organizace je nezbytnou součástí velení vojskům. (Oper-1-1, čl. 31).

Každá bojová činnost i na nejnižším stupni velení je v podstatě výsledkem činnosti různých bojových prostředků působících na společný objekt. Čím vyšší jednotka vyvíjí bojovou činnost, tím různorodější prostředky a tím více jednotek se zúčastní ničení nebo umlčování téhož objektu. Klasickým příkladem společného ničení cílů je organizace boje v opevněném rajónu, kde cíl postupně ničí letectvo, dále přebírá jeho ničení dělostřelectvo,

tanky až po ruční zbraně motostřeleckých jednotek. Čím více prostředků se zúčastní působení na jeden a tentýž cíl, tím dokonaleji a do větší podrobnosti musíme organizovat součinnost. Obtížnost součinnosti roste tím více, čím rozličnějším náčelníkům jsou tyto prostředky podřízeny. Tam, kde lze součinnost nahradit přímým podřízením, je organizace boje podstatně jednodušší. Tato zásada se projevuje ve snaze nahradit podpůrné jednotky a útvary posilovými jednotkami, tzv. přímo podřízenými vševojskovým velitelům.

Základní podmínky úspěšné součinnosti

Nutnost součinnosti je dána dělbou úkolů mezi jednotlivými prvky operační sestavy armády. Čím je tato dělba úkolů (cílů) větší a jde do větší hloubky, tím větší význam má organizace součinnosti pro splnění konečných cílů operace — viz Oper-1-1, čl. 110.

Studujeme-li možnosti vševojskové armády, můžeme k ní přistupovat z různých hledisek. Můžeme ji chápat jako souhrn jednotlivých prvků operační sestavy, nebo jako souhrn svazků a útvarů různých druhů vojsk a konečně jako souhrn organizačních celků. Ve všech těchto případech vidíme, že se dělí na různé části, které mají různé vlastnosti a proto vyvíjejí rozličnou činnost. Položíme-li si otázku co tak rozličné celky spojuje, co z nich vytváří právě to, co nazýváme vševojskovou armádou vidíme, že to jsou jednak **vlastnosti**, které jim umožňují vést ozbrojený zápas a nebo jej zabezpečovat v konkrétním prostoru a čase.

Základní podmínka úspěšné organizace součinnosti je, aby jednotlivé prvky operační sestavy armády dokonale znaly **cíle** armádní operace a ti, kteří součinnost organizují, aby znali **možnosti** těchto prvků. Ve spojení těchto dvou faktorů je v podstatě skryto umění velitele a vševojskového štábu organizovat součinnost.

Cíle armádní útočné operace a součinnost

Cíl armádní útočné operace určí velitel frontu v operační směrnici, respektive ve výpisu z operační směrnice. Ovšem takto formulovaný cíl je platný pro armádu jako celek a zdaleka nemůže stačit pro činnost jednotlivých prvků armády. Velitel armády musí rozdělit tento společný cíl na dílčí podcíle a to časově a prostorově a pak funkčně.

Časové a prostorové rozdělení cílů vyžaduje stanovit posloupnost při plnění úkolů armády a v podstatě je vyjádřeno rozdělením úkolů divizním na bližší, dal-

ší úkol a úkol dne a rozdělením operace po dnech. Tyto úkoly budeme formulovat přesně co do času a prostoru, tak i do konkrétních dílčích cílů.

Při tomto rozdělení vzniká pak posloupnost prostředků a cílů, kdy cíl splnění v čase t_0 je prostředkem pro splnění cíle v čase t_1 . Jde tedy v podstatě o pořadí, v jakém budeme dílčí cíle plnit, abychom v konečném důsledku splnili cíl armádní útočné operace.

Funkční dělení cílů znamená stanovit dílčí cíle jednotlivým prvkům operační sestavy armády, aby odpovídaly jejich možnostem a dovolily jim co nejlépe se přičinit o splnění konečného cíle armádní útočné operace.

Součinnost z hlediska takového rozdělení cílů pak znamená sladit jak posloupnost dílčích cílů, tak funkčních cílů co do času a prostoru.

Funkční dělení cílů vyžaduje, aby velitel i vševojskový štáb dokonale znal možnosti druhů vojsk. Jenom za těchto předpokladů lze organizovat skutečně optimální součinnost, vedoucí k porážce nepřítelů. Důstojník vševojskového štábu a zvláště operačního oddělení musí být skutečně vševojskovým důstojníkem a ne pouze tankistou anebo motostřelcem. To znamená, že musí dokonale znát možnosti druhů vojsk. Bez toho nemůže sladovat činnost jednotlivých druhů vojsk k optimálnímu splnění cíle. Je nutné plně respektovat slova Engelse, kterými charakterizoval požadavky na znalosti důstojníků štábu již koncem 19. století takto:

„Tito důstojníci jsou tedy na velmi důležitých místech, mají mít všestranné a ukončené vojenské vzdělání a musí dokonale znát možnosti každého druhu vojsk na pochodu i v bitvě“.

Jestliže tyto požadavky formuloval v době, kdy čas pro přípravu k boji a operaci byl několikanásobně delší, kdy postup vojsk byl pomalý, kdy existovalo pouze několik málo druhů vojsk, pak tím více tento požadavek se prosazuje v současné době.

S problémem využití skutečných bojových možností vojsk velmi úzce souvisí

Úloha velitele a vševojskového štábu při zabezpečení nepřetržité součinnosti

Velitel armády při **přípravě svého rozhodnutí** musí cíl stanovený armádě rozdělit na dílčí cíle, které na sebe navazují prostorově, časově i použitím různých prostředků. Toto rozdělení formálně vydá ve svém rozhodnutí, kde stanovuje úkoly vševojskovým svazkům i druhům vojsk. Jak jsem již ukázal, základ součinnosti je právě v definování dílčích cílů a jejich

problém, **jakým způsobem** budou jednotlivé prvky sestavy plnit úkol. V mnoha případech lze stejného cíle dosáhnout různými způsoby činnosti. U tankového a motostřeleckého vojska to může být palba nebo úder, hlubší či menší obchvat nebo obejítí, obrana nebo útok. U dělostřelectva různé druhy palby, u letectva úder palubními zbraněmi nebo pumami, u raketového vojska různé ráže jaderných hlavíc atd.

Smyslem bojové činnosti všech prvků operační sestavy armády je splnit konečné cíle operace. Z toho vyplývá jednoznačně, že kterým prvkům operační sestavy **zaměřit především organizaci součinnosti**. Budou to zřejmě ty prostředky a síly, které mohou způsobit nepříteli největší ztráty a které mají rozhodující význam pro úspěch útočné operace. To jsou především jaderné zbraně a vševojskové svazky, které plní úkoly především na směru hlavního úderu armády. Tuto skutečnost jednoznačně podtrhuje Oper-1-1, čl. 110 a Oper-2-1, čl. 115.

Řešení tohoto problému má na stupni velitelství armády dva aspekty. Jednak zde půjde o zabezpečení využití jaderných úderů Hlavního velení a frontu ve prospěch a nebo do pásma armády a jednak o sladění vlastních jaderných úderů a činnosti útočících vojsk. V prvním případě jsou úderu dány a bude nutné přizpůsobit činnost vojsk armády tak, aby jich maximálně využila. Ve druhém případě půjde o plně respektování Oper-1-1, čl. 32, který zdůrazňuje nutnost brát v úvahu skutečné bojové možnosti vojsk, tzn. ničít nepřítel kombinovaným úderem jaderných zbraní a pozemních vojsk. Tedy při volbě cílů pro jaderné úderu neuvažujeme pouze o přímých výsledcích jaderných úderů, ale i o možnostech okamžitého využití pozemními vojsky. Jde v podstatě o postupné ničení nepřítelů mající charakter nepřetržitého působení různých ničivých prostředků na cíl. Je přirozené, že čím půjdou jaderné úderu do větší hloubky, tím méně je budou moci útočící vojska bezprostředně využívat (kromě činnosti výsadek).

rozdělení jednotlivým vykonavatelům. Z toho vyplývá, že velitel při formulaci svého rozhodnutí musí uvažovat nad základními otázkami součinnosti nadcházející armádní útočné operace.

Základ součinnosti v rozhodnutí nemusí být vyjádřen slovními formulacemi typů: „27. msd v součinnosti s ...“ nebo „oboustranným obejítím uskupení nepřítelů

v prostoru ...", ale stanovením dílčích postupných cílů vševojskovým svazkům, jaderným zbraním a druhům vojsk.

Hlavním organizátorem součinnosti je velitel (viz Oper-1-1, čl. 25 a Oper-2-1, čl. 9).

Vševojskový štáb vzhledem k organizaci, tak jako ke všem otázkám velení i zabezpečení bojové činnosti, vystupuje jako pomocník velitele, který soustřeďuje nutné údaje, připravuje potřebné výpočty a zpracovává požadované návrhy. Úkoly štábu definuje Oper-1-1, čl. 26 a 31.

Způsob, jak uskutečňuje tyto hlavní úkoly velitel, bude jiný než u štábu. Vyplyvá to z jejich funkčního určení.

Činnost velitele jako organizátora součinnosti bude spočívat především v tom, že

- ve svém rozhodnutí stanoví prvkům operační sestavy dílčí cíle, jejich posloupnost prostorovou a časovou a způsoby jejich plnění,

- určí základní varianty činnosti nepřítelů a vlastních vojsk, pro které bude organizovat součinnost,

- rozhoduje o konečných závěrech při organizaci součinnosti,

- v dílčích nařízeních upřesňuje činnost vojsk v průběhu operace.

První činnost jsem rozebral při rozboru vztahu rozhodnutí velitele k organizaci součinnosti a proto se zaměřím na zbývající činnosti.

Tak jako každou organizovanou činnost, tak i součinnost musíme plánovat.

Přesto, že součinnost je nepřetržitý proces, vyskytují se jednotlivé momenty, které jsou z hlediska součinnosti a zejména z hlediska plánování součinnosti důležité. Stanovení těchto momentů, ke kterým je nutné plánovat organizaci součinnosti, je jednou ze základních povinností velitele. Musí při tom stanovit, na základě všech dostupných informací a návrhů, které zpracuje jeho vševojskový štáb i náčelníci druhů vojsk a speciálních vojsk, jaká bude nejpravděpodobnější činnost nepřítelů a jaká bude činnost vlastních vojsk. Je samozřejmé, že k takovým závěrům může dojít až v době, kdy v podstatě schválil základní myšlenky plánu operace a proto pokyny pro organizaci součinnosti vydává až v této době. Rozsah těchto pokynů bude záviset na konkrétní znalosti situace nepřítelů a času, který bude mít velitel pro své úvahy. V některých případech, při nedostatku času, stanoví pouze údobí, ke kterým organizovat součinnost a hlavní varianty, které je nutné řešit.

Třetí úkol plní v průběhu organizace součinnosti, kdy musí jednoznačně formu-

lovat svá dílčí rozhodnutí. To neznamená, že jeho rozhodnutí nemohou být variantní, např. v takovémto formě: „V případě protiúderu na směr X, Y přejde 45. msd částí sil do obrany na čáře ..., v případě, že nepřítel přejde do obrany na čáře ... bude 45. msd pokračovat v útoku na směr ...". Ale jeho rozhodnutí musí být vždy jasné a nedovolují dvojí výklad. Z tohoto důvodu je nutné, aby velitel armády i v těch případech, kdy souhlasí s návrhy odborných náčelníků, řekl své konkrétní rozhodnutí a ne jenom: „Souhlasím“.

V průběhu operace je nutné součinnost stále upřesňovat v závislosti na vývoji situace, která se zpravidla nebude vyvíjet přesně podle našich původních předpokladů. K zabezpečení její nepřetržitosti bude velitel armády vydávat v průběhu operace dílčí rozkazy a nařízení, ve kterých bude upřesňovat dílčí úkoly podřízeným co do místa, času i způsobu plnění.

Práce vševojskového štábu i oddělení druhů vojsk, speciálních vojsk a služeb vzhledem k organizaci součinnosti bude zahrnovat:

- nutné propočty a úvahy k jednotlivým variantám organizace součinnosti, které stanovil velitel,

- zabezpečení vlastní organizace součinnosti,

- zabezpečení součinnosti v průběhu operace.

Formy a způsoby organizace součinnosti

Organizace součinnosti v přípravě operace má tři fáze:

- příprava a vydání pokynů velitele armády pro organizaci součinnosti,

- příprava a vydání pokynů náčelníka štábu pro organizaci součinnosti a přípravu podkladů pro ni,

- vlastní organizace součinnosti.

V pokynech pro organizaci součinnosti stanoví **velitel armády** zpravidla:

- v jakých základních variantách bude organizace součinnosti probíhat,

- kdy bude organizace součinnosti probíhat,

- kdo se organizace součinnosti zúčastní.

Tyto pokyny vydává zpravidla v době, kdy je v základních rysech zpracován plán operace a kdy je tedy v podstatě jasno, jak se může operace vyvíjet.

Na základě těchto pokynů, předem zpracované metodiky práce velitelství při organizaci součinnosti a plánu operace **vydává náčelník štábu** podrobné pokyny pro organizaci součinnosti. Tyto pokyny budou zpravidla obsahovat:

— základní varianty organizace součinnosti a jejich jednotlivá údobí,

— otázky probírané v jednotlivých variantách a v jejich údobích a úkoly jednotlivých oddělení, které zpracují pro organizaci součinnosti,

— organizační opatření, tzn.:

— kdy a kde bude probíhat,

— kdo se jí zúčastní,

— zda bude jenom na mapě, leteckých snímcích, nebo plastickém stole a kdo ji zabezpečí.

Vydání těchto pokynů budou zpravidla přítomní ZVT velitelé, náčelníci oddělení vševojskového štábu, náčelníci druhů vojsk a speciálních vojsk.

Náčelník štábu pouze upřesňuje předem zpracovanou metodiku práce velitelství při organizaci součinnosti, kterou mají všichni náčelníci. Zpravidla stanoví, které otázky plánované v metodice nebudou probírány a které otázky je nutné doplnit. Dále stanoví, které problémy budou vyřešeny předem, než dojde k vlastní organizaci součinnosti. Je jasné, že např. metodika prvního hromadného úderu v průběhu operace s použitím jaderných zbraní není záležitostí 2–5 minut, kterou vyřeší náčelník raketového vojska a dělostřelectva přímo při organizaci součinnosti, ale musí ji důkladně propočítat v součinnosti s náčelníkem zpravodajského oddělení, náčelníkem LOSU, náčelníkem operačního oddělení, chemickým a ženijním náčelníkem. Podobně násilný přechod vážné vodní překážky nebo operační výsadek nelze řešit až při organizaci součinnosti armáda — divize, ale předem za účasti všech zainteresovaných oddělení.

Cílem pokynů náčelníka štábu není tedy jen stanovit otázky, které budou na organizaci součinnosti řešeny, ale i zabezpečit jejich dokonalou zpracovanost, obsahovou, časovou a prostorovou sladěnost. Při vlastní organizaci součinnosti již v podstatě jde o postupné sladění jednotlivých vyřešených operačních epizod, sladění činnosti armádních prostředků s činností vševojskových divizí a schválení těchto plánovaných činností od velitelů armády.

Při vlastní organizaci součinnosti při plánování první armádní útočné operace se zpravidla budou řešit dvě základní varianty a to varianta s použitím jaderných zbraní od samého zahájení války a varianta bez použití jaderných zbraní s možností přechodu na jadernou variantu. Základní variantou bude varianta s použitím jaderných zbraní od samého zahájení války. Proto bude také tato varianta řešena jako první.

V každé variantě budou zpravidla řešeny tři údobí:

1. údobí — zaujetí operační sestavy (u bezjaderné varianty jen její modifikace),

2. údobí — do splnění bližšího úkolu armády,

3. údobí — do splnění dalšího úkolu armády.

Při řešení součinnosti **k zaujetí operační sestavy** je nutné vycházet v podstatě ze tří možných situací při zahájení války a to zvláště s přihlédnutím k variantě s použitím jaderných zbraní od začátku zahájení války.

Nejsložitější bude situace, kdy nepřítel zahájí válku s nenadálým napadením v době, kdy vlastní vojska budou v posádkách a to již s použitím jaderných zbraní anebo bez jejich použití. Proto řešení této situace budeme věnovat mimořádnou pozornost. Dále je nutné vyřešit situaci, kdy nepřítel zahájí válku za situace, že vojska budou v prostorech operačního rozmístění a konečně za situace, kdy předejdeme nepříteli v rozvinutí. Poslední situace bude mít zvláštní význam v podmínkách zahájení války bez použití jaderných zbraní.

Při jaderné variantě je nutné položit důraz na problémy likvidace následků hromadného úderu nepřítelů a to nejen z hlediska klasického OPZHN ale především z hlediska operačně taktického, to znamená, jak a čím splnit úkoly uložené armádě. Půjde zde o problémy nahrazení vyřazených divizí prvního sledu divizemi druhého sledu, po případě o zvážení, za jaké situace armáda přejde do obrany, reorganizuje své síly a prostředky, nově splňuje útočnou operaci a pak teprve přejde do útoku.

Zvláštní místo zde má problém zaujetí operační sestavy vojsky krytu státní hranice. Nutnost zařazení tohoto problému do součinnosti armáda — divize vyplývá z významu, který má kryt státní hranice pro zaujetí operační sestavy a organizované vyrazení hlavních sil armády k útočné operaci.

V tomto údobí se rovněž řeší problém vlastního hromadného úderu. Velkou pozornost je nutné věnovat přisunu jaderné munice a to zvláště jeho časové kalkulaci a na ní závislé účasti armádních a divizních raketových prostředků na prvním hromadném úderu a na podpoře boje provlekových divizí o pohraniční přechody. Je zřejmé, že účast těchto prostředků bude ve značné míře závislá na způsobu zahájení války.

Konečně je zde nutné řešit problém rozvinutí armádního týlu a to zejména

zdravotních etap a opravárenských prostředků.

Při řešení organizace součinnosti **do splnění bližšího úkolu armády** bude nutné vycházet ze závěrů o možném vývoji situace při zaujetí operační sestavy. Bude nutné především vyřešit podporu boje jednotek krytu státní hranice prostředky armády a frontového letectva, bude-li k dispozici, způsob jejich překročení hlavními silami armády a jejich začlenění do hlavních sil armády.

Dále bude třeba řešit jednotlivé významné operační epizody, jako např. násilný přechod významných vodních překážek, odrazení protiúderu bližších operačních záloh a nebo způsob střetného sražení s nimi, vysazení taktických výsadek a zabezpečení rychlého rozvíjení operace v hloubce.

Podobně tomu bude při organizaci součinnosti pro splnění dalšího úkolu armády.

Podrobnost a hloubka projednávaných otázek bude záviset v první řadě na možnosti reálného stanovení možného vývoje situace. To znamená, že podrobně bude rozebráno např. plnění bližšího úkolu divizí prvního sledu, méně podrobně plnění úkolu dne atd. a pouze v hrubých rysech plnění dalšího úkolu armády.

Při řešení jednotlivých epizod je nutné vycházet z několika možných variant činnosti nepřítele a jmenovitě jeho bližších i hlubších operačních záloh, které budou značně ovlivňovat vývoj situace. Je přirozené, že zcela jinak bude plánována činnost armád za situace, že nepřítel provede bližšími operačními zálohami protiúder na jednom nebo druhém operačním směru armády a nebo zda přejde s těmito zálohami do obrany. S těmito eventualitami musí velitel armády při organizaci součinnosti počítat.

Při organizaci součinnosti není výhodné jít do příliš velkých podrobností a mít příliš mnoho variant a podvariant. To zvláště proto, že vývoj operace nelze přesně určit a proto podrobné řešení není reálné. Rovněž proto, že příliš mnoho variant je natolik nepřehledné, že je těžko v praxi využitelné.

Několik slov k stanovení doby možného přechodu k použití jaderných zbraní nepřítele. K použití jaderných zbraní přejde nepřítel zpravidla tehdy, když nebude moci jinými způsoby splnit své strategické cíle. Uvědomíme-li si, že činnost naší armády neleží na hlavním strategickém směru Evropského válčiště a že k použití zbraní hromadného ničení dojde hromadně na celém Evropském válčišti, pak není příliš pravděpodobné, že by vývoj situace

u některé z našich armád byl příčinou pro přechod na použití jaderných zbraní. Z toho vyplývá, že k použití jaderných zbraní může dojít kdykoli, ať to odpovídá a nebo neodpovídá situaci v pásmu armády. Ovšem vzhledem k tomu, že žádnou činnost nelze plánovat spojitě, ale pouze diskretně (tzn. k určitým časovým interválům), nezbyvá nic jiného než stanovit intervaly, ve kterých budeme organizovat součinnost k odrazení nepřátelského hromadného úderu našeho. Tyto časy můžeme stanovit buď k jednotlivým situacím nebo pravidelně po 10, 12 nebo 24 hodinách. Vycházíme-li z předpokladu, že vzhledem k důležitosti našeho operačního směru, jsou to v obou případech jen zcela náhodné odhady a že skutečný přechod k použití jaderných zbraní může být ve zcela jinou časovou etapu a že původní plán budeme muset upravovat podle skutečného vývoje, pak se zdá výhodné rozpracovat tyto problémy pro takové okamžiky, které jsou pro nás kritické, jako je např. udržení přechodu přes státní hranice, násilný přechod vodní překážky, odrazení protiúderu bližších anebo hlubších operačních záloh apod. Je totiž podstatně jednodušší upravovat součinnost a řešit situaci při přechodu na použití jaderných zbraní v situacích, které nejsou z hlediska vedení naší operace kritické, než v situacích, které jsou kritické.

Forma organizace součinnosti na stupni armáda—divize je různá a závisí na možnostech přípravy této součinnosti, objektivních potřebách, čase a do určité míry na mentalitě velitele armády. Je nutné si uvědomit, že jde o součinnost na stupni armáda—divize a že není správné zasahovat do divizních problémů a to zvláště tehdy, je-li nedostatek času.

Záznam o průběhu organizace součinnosti můžeme vést dvojím způsobem. Buď jeden příslušník operačního oddělení zapisuje do zvláštních formulářů závěry velitele k jednotlivým údobím operace a operačním epizodám a nebo se předem rozdají druhým vojsk, speciálním vojskům a službám dílčí formuláře, které vyplní. Po dokončení organizace součinnosti každého údobí formuláře odevzdají pověřenému důstojníku operačního oddělení, který je shromáždí, prověří jejich úplnost a nechá přepsat.

Na stupni armáda není vhodná dosti často používaná „plánovaná tabulka součinnosti“ a to proto, že je prostorově příliš malá, což vede k takové stručnosti, že je to na závadu vlastního obsahu.

Velitelé divizí, kteří se součinností účastní zpravidla v doprovodu náčelníka operačního oddělení, si zakreslují do ma-

py potřebné údaje a dělají poznámky. Je vhodné, mají-li volné magnetofony. Je však důležité, aby si poznamenali jen to, co se jich týká a ne ostatní údaje. Jednak je to důležité z hlediska utajení a jednak

i pro další studium závěrů ze součinnosti, neboť to podstatně prodlužuje přehrávání informací. Výpisy ze záznamu o výsledcích součinnosti se zpravidla divizím nevysílají.

Organizace součinnosti v průběhu armádní útočné operace

Povinnosti velitelů a vševojskovému štábu při organizaci součinnosti v průběhu operace ukládá Oper-2-1, čl. 115.

Podle rozboru konkrétní situace musí štáb v prvé řadě určit, který z předpokládaných zámýslů nepřítel uskutečňuje. Musí se tedy snažit zajistit včas příznaky, které dovolují usuzovat na tu nebo onu variantu. Je přirozené, že zpravidla nepřítel nebude uskutečňovat přesně jednu z našich plánovaných variant, ale že půjde o její určitou modifikaci, pokud nepůjde o činnost, se kterou jsme vůbec nepočítali. V prvním případě, kdy se uskutečňuje v podstatě jedna z předpokládaných činností nepřítel, zkoriguje štáb plánovanou činnost vojsk a navrhne veliteli nutné upřesňující rozhodnutí ve formě bojových nařízení. Ve druhém případě, a ani ten nemůžeme plně vyloučit, kdy nepřítel uskuteční takovou činnost, kterou jsme neočekávali, musí to štáb okamžitě hlásit veliteli a v podstatě splánovat znovu tuto část operace tak, aby byly splněny požadované cíle operace.

Pokud vševojskový štáb neporovnává výsledky organizace součinnosti se skutečným vývojem situace a neudělá nutné závěry, pak organizace součinnosti byla zbytečnou ztrátou času.

Dalším úkolem štábu je sledovat, jak vojska plní úkol v čase, prostoru a způsobech činnosti podle rozhodnutí velitele a organizace součinnosti. Za narušení součinnosti lze pokládat, když vojska plní úkol opožděně nebo nesprávně a to nejen vševojskové svazky, ale i armádní prostředky druhů vojsk. V tom případě musí ihned navrhnout veliteli armády opatření, která by eliminovala vznik situace způsobené opožděním nebo nesprávným plněním úkolu jednoho nebo více prvků operační sestavy armády. Může např. převzít

úkol jiný prvek operační sestavy armády, např. za letectvo raketové vojsko nebo opačně apod. Při upřeshňování součinnosti v průběhu operace je nutné mít vždy na mysli konkrétní cíle armádní operace a ke splnění těchto cílů zaměřovat činnost vojsk. Došlo-li k tak základním změnám proti původnímu plánu operace, že se mění úkoly divizí a nebo dokonce i úkoly armády, je nutné výsledky původní organizace upravit a nebo dokonce reorganizovat součinnost znovu.

S tímto problémem úzce souvisí i upřeshňování součinnosti co do hloubky jejího rozpracování. Ukázal jsem, že při organizaci součinnosti při přípravě operace se součinnost řeší podobně jen v první části operace. Čím se činnost vojsk blíží ke konci operace, tím je součinnost méně podrobná. Z toho vyplývá, že je nutné původní organizaci součinnosti neustále doplňovat. To nejen proto, že situace není přesně taková, jak jsme předpokládali při plánování součinnosti při přípravě operace, ale i proto, že je čím dále, tím méně propracovaná. Proto musí vševojskový štáb upřeshňovat součinnost i v průběhu operace po jednotlivých závažných rozhodnutích velitele podobnou formou, jako při organizaci součinnosti při plánování operace. Rozdíl bude zpravidla v tom, že na organizaci součinnosti nebudou přítomni velitelé divizí, ale pouze směroví důstojníci, že součinnost bude probíhat k jednotlivým operačním epizodám. Bude podstatně více konkrétních podkladů a tedy může být i více konkrétní. Závěry z této organizace součinnosti předají směroví důstojníci příslušným velitelům divizí a náčelníci druhů vojsk a speciálním vojsk velitelům armádních prostředků. Kromě toho řadu úkolů mohou funkcionáři armády upřeshňovat velitelům divizí osobně.

Závěrem chci zdůraznit, že:

1. Organizace součinnosti je jednou z nejdůležitějších funkcí velitelů a vševojskových štábů.
2. Součinnost musíme organizovat nepřetržitě v celém průběhu operace.
3. Součinnost plánujeme předem a podle vývoje situace upřeshňujeme postupně.
4. Práce velitelství k vytvoření a udržení vysoké součinnosti vojsk armád musí cílevědomě řídit velitel i náčelník štábu armády.
5. Dokonalou součinnost může organizovat pouze velitel a vševojskový štáb, který plně ovládá reálné možnosti nepřítelů a vlastních vojsk a dovede je plně využít ke splnění cílů.